

Nr 151

**av herr Björk i Göteborg
om översyn av uppgiftsskyldigheten för gäst på hotell eller pensionat.**

I den 1966 utfärdade hotellförordningen § 13 heter det: "Gäst skall vid ankomsten till hotell eller pensionat, där rörelse drives med tillstånd enligt 2 §, avfordras uppgift om fullständigt namn, yrke eller titel, födelsetid, hemort och medborgarskap eller nationalitet. Sådana uppgifter skola förvaras i form av en gästförteckning, vari även skola antecknas dagen för gästens ankomst och dagen för hans avflyttning."

I fråga om ytterligare uppgifter som skall avfordras andra utländska gäster än nordiska gäller utlänningskungörelsens bestämmelser.

I motion 931 vid 1966 års riksdag ifrågasattes behovet av så utförliga uppgifter som anges i hotellförordningen § 13. Det hette bl. a. i motionen: "Vad beträffar kravet på uppgift om 'yrke eller titel' kan det ifrågasättas vilken funktion detta stadgande numera fyller. Med hänsyn till folkbokföringens utveckling borde det ur polisiär synpunkt vara tillräckligt med uppgifter om namn, födelsetid och hemort. Om preciseringar av detta slag ändå anses önskvärda, kan det diskuteras om inte angivande av yrke vore tillräckligt. Titlar för icke yrkesverksamma ger i många fall ringa eller ingen vägledning. I vissa andra länder synes man nöja sig med uppgift om yrke, varvid en del gäster kommer att registreras 'utan yrke'. Den svenska benägenheten att med hjälp av titlar söka spåra personer i olika förteckningar gör på många utlämningar ett smått komiskt intryck. Möjligen kan angivande av titlar eller yrkesbeteckningar med social prestige stimulera olika behandling av olika gäster - ett fenomen som det saknas anledning att främja genom lagstiftningen."

Tredje lagutskottet uttalade med anledning av motionen på denna punkt: "Utskottet ifrågasätter i likhet med motionären huruvida uppgift om titel eller yrke har någon nämnvärd betydelse för polisens spaningsverksamhet. De flesta hotellgäster torde å andra sidan finna kravet på uppgifter i detta hänseende föga betungande. Frågan har samband även med önskemålet om likformighet med den uppgiftsskyldighet som ävilar bostadsupplåtare på grund av föreskrifter i utlänningskungörelsen. Utskottet finner därför inte skäl föreslå någon ändring på denna punkt."

Utlänningskungörelsen, vartill utskottet hänvisade, hade 1966 följande lydelse: "Envar som mot eller utan vederlag upplåter bostad åt utlämning är pliktig att då utlämningen ankommer till bostaden omedelbart avfordra honom uppgift om fullständigt namn, yrke eller titel, födelsetid, födelseort, nationalitet och hemvist ävensom den ort inom eller utom riket varest han senast uppehållit sig." Vid avresa skulle han dessutom avfordras uppgift om vart han närmast ämnade begiva sig.

Situationen har senare i viss mån ändrats genom tillkomsten av

utlänningskungörelsen 1969. Denna innebar bl. a. att uppgiftsskyldighet om utläningar upphörde för andra bostadsinnehavare än hotell och pensionat. Om uppgiftsskyldighet för hotell och pensionat heter det: "Underrättelse enligt 59 § skall innehålla uppgifter om utläningens fullständiga namn, yrke eller titel, födelsetid, födelseland, hemland och hemort där, medborgarskap samt bostadsadress här i landet."

Tredje lagutskottets hänvisning till önskemålet om likformighet med uppgiftsskyldighet enligt utlänningskungörelsen förefaller inte alldeles övertygande, när det gäller att motivera varför svenska hotell- och pensionatsgäster vid ankomsten skall lämna fem olika uppgifter om sin person. Varken i 1954 eller 1969 års utlänningskungörelse föreligger full likformighet med de krav som uppställs i hotellförordningen. Särskilt kravet på att varje svensk hotellgäst skall ange titel eller yrke verkar utomordentligt svagt grundat. De synpunkter som anfördes härom i motion 1966:931 är alltså giltiga.

Situationen torde kunna beskrivas på följande sätt. Kravet på detaljerad uppgiftsskyldighet för gäster på hotell och pensionat har en polisär motivering. Med folkbokföringens utveckling och ändrade tänkesätt i det svenska samhället framstår dessa krav numera som föråldrade. För det stora flertalet gäster måste uppgiftslämnandet verka tämligen meningslöst och besvärande, medan kravet på angivande av titel eller yrke måhända tilltalar den sociala snobbismen hos vissa gäster och i motsvarande man stimulerar särbehandling av vederbörande. Den ökade känslighet för avlämnande av onödiga personuppgifter i olika slags register och förteckningar, som kunnat observeras i den offentliga debatten under senare år, utgör ytterligare ett skäl för att söka förenkla uppgiftslämnandet på hotell och pensionat. Ett tänkbart alternativ vore att endast avkräva svenska gäster namn och personnummer.

Samtidigt har polisen skälig anledning att söka erhålla preciserade uppgifter om utläningar på tillfälligt besök i Sverige, t. ex. i samband med utländsk terrorverksamhet, narkotikahandel m. fl. aktiviteter. Den situation som uppstått efter avskaffandet av uppgiftsskyldigheten för andra bostadsinnehavare än hotell och pensionat kan måhända motivera en förstärkning av den inre utlänningskontrollen på andra vägar. Men det är svårt att tro att detta skulle utgöra skäl för bevarande av en ålderdomlig uppgiftsskyldighet för den stora massan av svenska medborgare.

I medvetande om riksdagsledamöters uppgift att bevaka även smärre frågor hemställs salunda

att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller om översyn av hotellförordningens 13 §.

Stockholm den 14 januari 1972

KAJ BJÖRK (s)
i Göteborg